

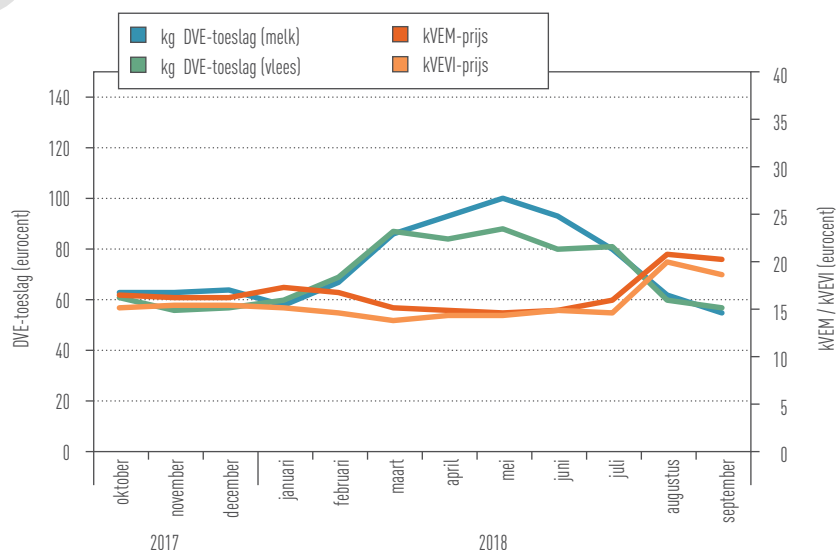
EIWITPRIJZEN DAALDEN STERK, DIE VAN ENERGIE GAAN OMHOOG

Maandelijks bepaalt de Universiteit Wageningen een energie- (kVEM- en kVEVI-prijs) en een eiwittoeslagprijs per kg DVE (darmverteerbaar eiwit). Deze worden berekend uit de actuele prijzen van verschillende mengvoergrondstoffen. – Raf Steegmans, landbouwconsulent Boerenbond

Figuur 1 geeft een overzicht van deze prijzen van het afgelopen jaar. De DVE-toeslagen voor melkvee en vlesvee zijn in het voorjaar sterk gestegen, maar de voorbijzomer weer gedaald tot een normaal niveau. Eind september bedroegen ze respectievelijk 55,1 en 57,3 eurocent. Voor melkvee betekent dit een daling van 45 eurocent ten opzichte van het hoogste niveau van mei 2018. Voor vlesvee was de piek iets kleiner en is er een daling met 31 eurocent. De energieprijzen kennen na een constanter verloop een stijging met een kleine 5 eurocent. De kVEM-prijs bedraagt momenteel 20,2 eurocent en de kVEVI-prijs 18,6 eurocent.

Een apart jaar

Het was een raar jaar, droog en zeer vroeg. De maïsoogst is zeer wisselvallig,

Figuur 1 Overzicht van energie- en eiwittoeslagprijzen van oktober 2017 tot en met september 2018 voor melkvee en vlesvee - Bron: UR Wageningen

Tabel 1 Overzicht van de krachtvoerwaardeprijzen voor melkvee en vleesvee van enkele producten eind september 2018

Product	DS (%)	VEM (g/kg DS)	DVE (g/kg DS)	OEB (g/kg DS)	VEVI (g/kg DS)	Bewaringsverlies (%)	Prijs ² (euro/ton)	Melkvee		Vleesvee	
								Voerwaardeprijs (euro/ton)	Marktprijs tov voerwaardeprijs (%)	Voerwaardeprijs (euro/ton)	Marktprijs tov voerwaardeprijs (%)
Eigen (ruw)voer								kostprijs			
Maiskuil ¹	34	937	52	-36	971	4	32	60	54	58	55
Maiskuil (aankoop)	34	921	51	-35	950	4	60	59	102	57	106
maiskuil zonder kolf ³	30	750	90	-20	750	4	45	51	88	48	93
maiskuil zonder kolf + maismeel ³	34	937	52	-36	971	4	89	60	149	58	153
Graskuil (gemiddeld) ¹	47	888	67	60	913	4	56	83	67	80	70
Voederbieten ¹	14	1062	101	-97	1.175	8	21	30	69	31	68
Stro											
Tarwestro	88	425	-5	-18	343	0	115	58	200	43	269
Gerstestro	88	521	0	-18	450	0	115	74	156	59	194
Hooi (gras)	85	790	58	8	789	0	180	138	131	129	139
Bijproducten											
Aardappelstoomschillen	15	1060	93	-3	1.153	5	28	33	84	33	84
Aardappelsnippers	22	1.120	61	-16	1.233	7	43	45	95	46	93
Perspulp (24%)	24	1050	99	-12	1.140	5	31	53	59	53	59
Cichoreiperspulp (24%)	24	975	83	-53	1.044	5	25	48	52	47	53
Cichoreidraf	22	964	111	-46	1.005	5	22,5	47	48	46	49
Draf (brouwerij) 27%	27	943	138	13	949	5	72	61	118	58	123
Melasse (biet) (bv. myceliumdraf)	28	988	164	114	1.017	6	47	69	68	67	70
Maisglutenvoer (proficorn)	41	1054	112	28	1.122	5	78	94	83	92	84
Maisglutenvoer (corngold)	42	1085	110	-19	1.172	5	88	97	90	97	91
TGC (ProtiWanze)	28	1.139	151	73	1.204	4	50	75	68	73	69
TGC (Protistar)	35	1150	175	85	1.020	4	91	99	92	87	104
TGC (Protigold)	36	1180	160	65	1.110	3	89	101	89	92	97
	DS (%)	VEM (g/kg DS)	DVE (g/kg DS)	OEB (g/kg DS)	VEVI (g/kg DS)	bewaringsverlies	Prijs ² (euro/ton)	Voerwaardeprijs (euro/ton)	Marktprijs tov voerwaardeprijs	Voerwaardeprijs (euro/ton)	Marktprijs tov voerwaardeprijs
(Eigen) granen											
Tarwe	87	1.027	98	-45	1.135	0	207	195	106	198	105
Gerst	87	975	100	-48	1.065	0	215	189	114	190	113
CCM	60	1.174	79	2	1.290	4	158	137	115	139	114
Maisgraan	87	1103	102	-64	1.231	0	193	208	93	213	91
Grondstoffen											
Sojaschroot 44/7	87	1.015	221	44	1.089	0	315	257	122	255	124
Sojaschroot bestendig 45%	87	995	370	32	1.062	0	365	332	110	327	112
Koolzaadschroot	88	914	148	163	942	0	261	207	126	201	130
Luzerne pellets	91	693	82	43	685	0	222	146	152	137	162
Lijnzaadschilfers	90	1017	145	35	1.075	0	322	225	143	221	145
Palmpitschilfers	91	973	106	1	1.024	0	187	200	93	196	95
Droge pulp	90	937	93	-20	1.014	0	213	186	115	186	115
	DS (%)	VEM g/kg product	DVE g/kg product	OEB g/kg product	VEVI g/kg product	bewaringsverlies	Prijs ² (euro/ton)	Voerwaardeprijs (euro/ton)	Marktprijs tov voerwaardeprijs	Voerwaardeprijs (euro/ton)	Marktprijs tov voerwaardeprijs
Mengvoerders melkvee											
Standaard brok (21% RE)	88	940	90	10		0	298	205	145		
Zeer eiwitrijke brok (42% RE)	88	940	200	100		0	365	271	135		
Mengvoerders vleesvee											
Standaard groei brok (21% RE)	88		126	57	1.171	0	301			249	121
Standaard afmestbrok 19% RE)	88		110	35	1.100	0	325			229	142
¹ Tegen kostprijs: maiskuil (1.350 euro/ha, 14,5 ton DS), graskuil (1.300 euro/ha, 11 ton DS), voederbieten (2.000 euro/ha, 13,5 ton DS) (Bron: Boekhoudingen Boerenbond)											
² Marktprijzen in euro/ton (excl. btw) voor levering >25 ton; extra toeslagen voor transport en kleinere hoeveelheden mogelijk (Bron: leveranciers)											
³ Maiskuil zonder kolf (1350 euro/ha, 9 ton DS), maiskuil zonder kolf + maismeel (= + 9 ton maismeel)											

zelfs binnen dezelfde streek. Berekening is hierbij voor een gedeelte uiteraard de reden, maar ook lager gelegen percelen hebben dit jaar soms hun voordeel gehad. Op sommige percelen werden zeer hoge tonnages gehaald met grote kolven. Op veel plaatsen is er echter maïs gehakseld zonder kolf en met een opbrengst van 20-25 ton of zelfs minder. De vraag is wat deze maïs naar voederwaarde heeft en wat we ermee kunnen doen. Hierover verder meer.

Hogere graanprijzen

De stijging van de graanprijzen in de voorbije weken wordt verder bestendigd. Het effect van de droogte op de graanproductie blijft de voornaamste verklaring. De meest recente inschattingen van Copa-Cogeca geven aan dat de totale Europese graanproductie in 2018 zo'n 12,5% lager zal uitvallen tegenover 2017. Vooral de productie van tarwe werd zwaar getroffen. Oekraïne en Rusland laten eveneens lagere graanoogsten optekenen. In de VS blijkt de graanoogst mee te vallen, maar op wereldvlak is het netto-effect een lagere oogst. Daardoor verwacht de internationale graanraad dat de eindstocks (einde campagne 2018) aanzienlijk lager zullen uitvallen. Toch zouden ze nog 25% van het wereldverbruik bedragen, waardoor er vooralsnog geen sprake zou zijn van een kritische situatie op wereldvlak.

Intussen blijkt dat Rusland de voorbije weken grotere exporten heeft gerealiseerd ten opzichte van de geogste volumes graan. Recent sprak de Russische landbouwminister tegen dat er in de komende maanden zou worden overgegaan tot het instellen van een exportverbod voor graan.

Hoe dan ook lijkt het erop dat de rust op de markt ietwat is teruggekeerd, met weliswaar prijzen op een duidelijk hoger niveau. Begin oktober noteerde tarwe 181 en gerst 187 euro/ton op Fegra (Synagra). De korrelmaïs staat op 110,5 euro/ton.

Sojaprijzen licht gestegen

De prijs van de soja kende de voorbije maanden een aanzienlijke daling. Analisten rekenen wereldwijd op een recordoogst voor sojabonen. De productie zou ruimschoots het verbruik overstijgen. Verder speelt het handelsconflict tussen de VS en China een belangrijke rol. Doordat China invoertarieven oplegde voor Amerikaanse sojabonen, is de prijs van Amerikaanse sojabonen duidelijk gedaald. Algemeen verwachten we dat

het huidige prijsniveau voor soja zal behouden blijven. Momenteel staat soja 44% op 315 euro/ton, de soja 48% op 335 euro/ton.

Voederwaardes

De droogte en de onzekerheid die dit met zich meebracht, heeft de prijzen van de bijproducten alleszins dadelijk doen stijgen. Ook de aankoopprijs van maïs op stam is even sterk omhoog geschoten, om weer even snel sterk te dalen. Goede maïs is aan schappelijke prijzen te koop geweest. Slechte maïs was bijna altijd te duur. Goed melken en goed afmesten hiermee wordt moeilijk. Met zelf geteelde slechte maïs moet je natuurlijk verder ... De eerste kuilanalyses van de maïs zonder kolf zijn bekend. Hier blijkt dat de

Op de markt lijkt de rust teruggekeerd, maar de prijzen blijven op een hoger niveau.

standaardmethode (NIRS) een overschatting geeft van de VEM-waarde die de kuil zou hebben. Uit labanalyse blijkt deze veel lager te zitten. Er zit dan ook bijna geen zetmeel in. Op het eerste gezicht lijkt de voederwaardeprijs van deze maïs zonder kolf (750 VEM) nog mee te vallen. Dit is echter een overschatting van wat je ermee kan. Een rantsoen dat start met 750 VEM, is zeer moeilijk om op een aanvaardbare VEM-waarde te krijgen, en daarnaast ook zeer duur. Als vergelijking hebben we in de voederwaardetabel de berekening gemaakt om deze kuil op te waarderen. Als je er even van uitgaat dat je bij de maïs zonder kolf (30 ton/ha), 9 ton maïsmeel bijmengt om tot een normale maïskuil te komen, komt het geheel dadelijk op een krachtvoederwaardeprijs van 149! Hierbij heb ik gerekend met een aankoopwaarde (inclusief hakselen) van 1350 euro/ha en een opbrengst van 30 ton. Andere producten zijn meer aangewezen. Maisaankoop zonder kolf is bijna altijd te duur voor melk- en vleesvee. Maar naast maïs, is er op veel plaatsen ook een tekort aan gras. De eerste en tweede snede waren goed. Op sommige plaatsen is de derde snede binnen, op andere moet die nog volgen. Door de droogte zien we lokaal alle prijzen stijgen, zowel van de energierijke als van de eiwitrijke bijproducten.

In eerste instantie wordt er naar bietenpulp gekeken als vervanger van de energie uit maïs. Wie die heeft vastgelegd, heeft deze aan de normale prijs. Voor de anderen zal het moeilijker worden om er nog aan te geraken. Cichoreipulp bijvoorbeeld kan daar een oplossing bieden en zit goed in voederwaarde.

Als we verder kijken komen de maïsgluten, bijproducten van de bio-ethanol, aardappelen en draf in het vizier. Alle echter met een gestegen prijs. De maïsgluten zitten op een voederwaardeprijs tussen de 80 en 90. Hier brengt bijvoorbeeld Corngold meer zetmeel aan dan Proficorn. Ze zitten op een prijs van respectievelijk 78 en 88 euro/ton (tabel 1). Beide blijken wel moeilijker voorraden te zijn.

Ook de bijproducten van de bio-ethanolproductie schommelen rond die voederwaardeprijs. Protiwanze zit echter op een lager niveau (68-69), maar is een vloeibaar product, wat het niet evident maakt om in te zetten. Ook hier zijn de aankooprijzen gestegen, na een langere stabiele periode. De prijs van Protiwanze stijgt met 10 euro en kost nu 50 euro/ton. Protistar en Protigold stijgen respectievelijk met 7 en 8 en komen zo op 91 en 89 euro/ton.

De bierdrاف was in het voorjaar even dalende in prijs, maar is terug gestegen. De prijzen staan op 55 euro/ton voor het nattere product (22% DS) en 72 euro/ton voor de persdrاف. Met deze prijzen komt bierdrاف aan een hogere voederwaardeprijs.

In tabel 1 (zie pagina 15) zie je de krachtwaardeprijzen van enkele producten met de verhouding tussen marktprijs en voederwaardeprijs. ■